

Depremle yaşamamanın getirdikleri

İstanbul'dan Hamdi Göcek: "Deprem kader midir? Bugünlerde televizyonlarda ve basında sıkça aksi yönde beyanlar duyuyoruz. Bir binayı kusurlu yapan müteahhit daha sonra depremde vefat edenlerden ne derece sorumlu olur? Kasten insan öldürene nazaran dinî durumu ya da farkı nedir? Zira beşerî hukukta bunlar ayrı değerlendiriliyor."

DEPREM ÜLKESİYİZ, AMA...

Nice zamandır memleketimiz beşik gibi sallanıyor. Rabbim muhafaza eylesin. Başta Elazığ olmak üzere Mevlâ'm yardım etsin. Depremlerde yaşanan mal kaybı inşallah sadâka sevabına vesile olsun. Can kaybına şehadetler lütfetsin. Yakınlarına sabır, sıhhat ve afiyet versin. Yaraların bir an önce sarılmasını nasip etsin. Büyük geçmiş olsun. Âmin.

Topraklarımızın yüzde doksan altısı aktif deprem kuşağı üzerindedir. Dolayısıyla depremle yaşamaya alışık olmamız ve depreme her zaman hazır olmamız gerekiyor.

Depreme engel olmak mümkün değildir. Fakat depremin zararlarını asgariye indirmek mümkündür. Deprem öldürmez, tedbirsizlik öldürür.

Semavî afetin verdiği mesajı doğru okumalıyız. Gereken tedbiri ihmal etmemeliyiz. Kendi evimizden, kendi işimizden hırsızlık yapmamalıyız. Haramlara ve günahlara karşı Allah'tan korkmalıyız. Sorumluluğu kadere veya Allah'a değil, kendi üstümüze almamız gerekir.

Depremle yaşamak, binayı yaparken demirinden, kumundan çalmak, yaptığımız bina depremde yıkılınca da "İlâhî takdir! Ne yapalım!... Deprem ülkesindeyiz..." diye bu işten Allah'ı sorumlu tutmak değildir! Düzgün binaların sağlam kalırken, demirinden, kumundan çalınmış binaların depremde yıkılması, tesadüf değildir, kader değildir, cinayettir.

DOĞRU KADER İNANCI

Kader inancı sorumsuzluk demek midir? Hayır! Bilâkis kader inancı, kişiye yetkisinde olan işlerle ilgili sorumluluk yükleyen inanç sistemimizin dinamik bir ucudur.

Deprem kaderdir, evet. Deprem olur. Bu yer kabuğu sarsılır. Çünkü içinden faylar geçer. Faylar kırıldıkça derin sarsıntısı dalga dalga yeryüzünü etkiler. Sağlam yapılmamış evleri barkları yıkar. Dolayısıyla depremde evin yıkılması bir dizi sorumsuzluğun son halkasıdır. Bu kader değildir.

Kader inancı ev sahibine de, müteahhide de, mimara da, işçiye de, ustaya da, denetçiye de, yöneticiye de, yönetilene de ahlâkî sorumluluk yüklüyor.

Kader inancı olaylara teslim olmak değil, Allah'a teslim olmaktır. Çünkü olayların ipi Allah'ın elindedir. Nerede hata yaptım? Hangi ibadeti ihmal ettim? Hangi günahın işlenmesine sessiz kaldım? Hangi zulme şerik oldum diye kendimizi sorgulamaktır.

Kader inancı, işi fitrata, kadere, Allah'a yıkıp sorumluluktan kaçmak değil, işin vebalini üzerine alıp çözüm üretmektir. Kader inancı çözümü kadere bırakmak değil, çaba gösterip yardımı Allah'tan dilemektir.

ESBABA TEŞEBBÜS KADERE İMANIN GEREĞİDİR

Binanın yapılacağı yerleşim bölgesini titizlikle seçmek depremle yaşamının gereklerindedir. Binalar depreme dayanıklı malzemelerle ve dayanıklı bir yapı sistemi ile yapılmalı. İmarda konuta ayrılan yerler dışında herhangi bir yere ev ve bina yapmaktan kaçınmalı, bu konuda şartları zorlamamalı. Konut yapılacak yerin zemin etüdü sağlıklı yapılmalı. Gevşek zeminlere, dik yarıkların yakınına, dik boğaz ve vadilerin içlerine, çok kar yağın ve çığ düşen yamaçlara bina yapılmamalıdır.

Mevcut binaların dayanıklılıkları arttırılmalıdır.

Bu ve buna benzer tedbirleri almak kadere imanla tezat teşkil etmez. Bilâkis kadere iman bu tedbirleri almayı gerektirir. Bunlar esbaba teşebbüstür.

Bediüzzaman diyor ki, "tevekkül esbabı bütün bütün reddetmek değildir." Tevekkül sebepleri kudret elinin perdesi bilerek riayet etmek ve gereğini yapmaktır. Esbaba teşebbüs bir nevi fiilî duâdır. Esbaba teşebbüs edilince neticeyi Cenab-ı Hak'tan istemek, esbap eliyle gelen şeyi Allah'tan bilmek ve yalnızca Allah'a minnettar olmak gerekir. 1

Binayı bilerek kusurlu yapan ve para hırsıyla binadan malzeme çalan müteahhit, aslında depremde bu binada vefat edenlerin katili oluyor. Katl suçu kasta mı girer,

taksire mi girer; o mahkemede anlaşılır. Dünyada mahkeme varsa suçunun ağırlığına göre hesabını sorar. Dünyada sorulmazsa, iş mahkeme-i kübraya kalır.

Dipnot:

1- Sözler, 23. Söz.